

інформацію для планування майбутніх грошових потоків, зокрема можливість виділення грошових потоків від операційної діяльності в розрізі структурних підрозділів. Крім того, таким методом звіт про рух грошових коштів можна будувати за станом на будь-яку дату, що принципово важливо для прийняття оперативних управлінських рішень. Таким чином підприємство отримає повну картину про рух грошових коштів в розрізі основних статей надходжень і виплат грошових коштів (запропонований прямий метод) та причин відхилення чистого грошового потоку від чистого прибутку (непрямий метод).

Список використаних джерел:

1. Лытнев О. Н. Основы финансового менеджмента: Учеб. пособие. Ч. 1 / О. Н. Лытнев. – Калининград: Калининградский государственный университет, 2000. – 118 с.
2. Максотов С. Учет и анализ денежных потоков предприятия / С. Максотов // Вестник бухгалтера и аудитора Украины. – 2002. - № 18. – С. 4-7.
3. МСБО 7 “Звіт про рух грошових коштів”. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
5. Цивільний кодекс України від 16.01.03 № 435-IV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Кулик Роман Романович

*Веприк (Герман) Мар'яна,
студентка групи РКзм – 51*

СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ І ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА

На підприємствах повинен бути створений ефективний механізм управління витратами і результатами, а точніше їх співвідношенням. При цьому ефективність функціонування буде визначатись можливістю передбачення різних фінансових і господарських ситуацій, оперативністю виявлення відхилень фактичних даних від нормативних, своєчасністю регулювання цих відхилень та можливістю встановлення оптимального співвідношення витрат і результатів.

Більшість підприємств займаються виробництвом та реалізацією продукції. Тому успішність їх функціонування залежить від якості управління виробництвом – свідомого регулювання процесу виробництва з метою підвищення його ефективності, зростання продуктивності праці, покращення якості продукції.

У процесі виробництва відбувається свідоме і планомірне комбінування різноманітних виробничих ресурсів (матеріальних, організаційних, технологічних, трудових, технічних тощо) і створення нових продуктів. Для забезпечення фінансової стабільності, зменшення ймовірності настання ризику банкрутства необхідно ретельно аналізувати показники внутрішньогосподарської діяльності на рівні підприємства, враховувати можливий вплив різних факторів для встановлення оптимальних рішень. Розрахунок економічних витрат має велике значення для прийняття управлінських рішень щодо доцільності подальшого залучення праці і капіталу в певну сферу діяльності. З огляду на це потребує детального вивчення мета, місце та складові в системі управління витратами, доходами і фінансовими результатами підприємства [1, с. 36].

Стратегічна мета і завдання діяльності підприємства можуть змінюватися залежно від зміни навколишнього підприємницького середовища та етапів розвитку підприємства. Однак очевидно, що мета і завдання управління витратами і доходами підприємства повинні підпорядковуватися загальній стратегічній меті функціонування підприємницької структури, хоч на певних етапах економічного розвитку. Зокрема, за одних умов для сприяння досягненню основної мети діяльності підприємства, управління витратами і доходами має забезпечувати максимізацію прибутку підприємства за дотримання бажаного рівня підприємницького ризику, за інших – мінімізацію ризику за підтримання бажаного рівня прибутку [2, с. 7].

Низький рівень витрат дає змогу підприємству отримати певні конкурентні переваги на ринку збуту, вільно провадити свою цінову політику та за інших рівних умов досягати більш високих розмірів прибутку.

Однак слід мати на увазі, що зниження рівня витрат є важливим завданням, але не основною метою управління витратами підприємства. Процес тільки зниження витрат може супроводжуватися зниженням якості виготовленої продукції та сервісного обслуговування покупців, відмовою від виробництва та реалізації видів продукції, які користуються попитом, але потребують здійснення значних витрат.

Головною метою управління витратами і доходами підприємства є підвищення конкурентоспроможності та ефективності його діяльності.

Управління витратами і доходами, як складова загальної системи управління підприємством, органічно пов'язане з управлінням іншими сферами його діяльності, зокрема з управлінням прибутком, процесами формування і використання капіталу, активів, управлінням інвестиційною та

інноваційною діяльністю підприємства, його ризиками, використанням виробничих потужностей .

Управління витратами і доходами є однією з найважливіших складових частин процесу управління підприємством. Процес управління цими об'єктами є досить складним, він складається з різних елементів. Загальну схему управління витратами і доходами підприємства наведено на рис. 1.

Рис. 1. Схема управління витратами і доходами на підприємстві [3, с.9]

Планування витрат і доходів здійснюється з метою визначення необхідного рівня витрат для забезпечення ефективної роботи підприємства, а також обчислення прибутку, який буде отримано за певного рівня та структури витрат.

Організація витрат і доходів полягає у визначенні місць формування витрат і центрів відповідальності з метою відслідковування причин перевитрат або економії витрат та відповідальних за це осіб.

Облік витрат передбачає спостереження, ідентифікацію, вимірювання та реєстрацію фактів витрачання ресурсів у процесі господарської діяльності підприємства. Маючи більший простір у визнанні доходів і витрат, працівники облікового апарату змушені мотивувати свою облікову полі-

тику, що неминуче збільшує обсяг аналітичних досліджень за змістом розв'язку управлінських завдань. Це призводить до більшої інтеграції обліково-аналітичних робіт, їх поєднання з процесом формування та виконання управлінських рішень. Очевидно, не буде потреби у вузькій спеціалізації підрозділів управлінської системи, треба привести її у налагоджений механізм підприємництва з мотивацією фінансового успіху, а регламентація і контроль управлінських функцій не будуть пріоритетними.

Мотивація полягає у спонуканні працівників підприємства до дотримання ними встановлених планових витрат і пошуку способів їх зниження [3, с. 54].

Вивчення операцій з обліку витрат і доходів операційної діяльності – один із важливих напрямків контролю.

Таким чином, управляти витратами і доходами означає:

- 1) планувати рівень витрат і очікуваний обсяг доходів;
- 2) планувати прибуток з урахуванням обсягів здійснюваних витрат та змін у ринковому середовищі;
- 3) організувати облік витрат і доходів відповідно до підрозділів;
- 4) аналізувати структуру витрат та її вплив на результати діяльності підприємства;
- 5) приймати обґрунтовані управлінські рішення;
- 6) формувати дієву систему мотивації працівників до контролю та зменшення витрат і випуску якісної продукції, що забезпечить збільшення доходів;
- 7) контролювати рівень витрат та вживати заходи для їх зменшення.

Список використаних джерел:

1. Власюк Г.В. Аналіз та оцінка існуючих систем управління витратами/ Г.В.Власюк // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2008. - № 2. – С. 35 – 39
2. Дерій В. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства та перспективи їх вирішення в Україні/В.А. Дерій // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. - № 4. – С. 7 – 11
3. Управління витратами підприємства: Навч. посібник. / Турило А. М., Кравчук Ю. Б., Турило А. А. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 120 с.
4. Сучасні проблеми розвитку системи обліку в Україні: монографія / За ред. М.С.Пушкаря – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 268 с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Будник Людмила Андріївна